

PRITARTA

Alytaus lopšelio-darželio „Vyturėlis“ tarybos
2019 m. spalio 21 d.
protokolo Nr. L-210

PATVIRTINTA

Alytaus lopšelio-darželio „Vyturėlis“
direktoriaus 2019 m. spalio 22 d.
įsakymu Nr. V-69

ALYTAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „VYTURĖLIS“

2020-2024 METŲ SVEIKATOS STIPRINIMO PROGRAMA

„BĖGU TIESIU SVEIKATOS TAKELIU“

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Alytaus lopšelio-darželio „Vyturėlis“ 2020-2024 metų sveikatos stiprinimo programa „Bėgu tiesiu sveikatos takeliu“ (toliau – programa), sudaryta atsižvelgus į strateginius lopšelio-darželio planus, lopšelio-darželio metų veiklos planus, lopšelio-darželio dalyvavimo sveikatą stiprinančių mokyklų tinkle patirtį, bendruomenės poreikius. Programoje numatyti tikslai ir prioritetai 2020-2024 metams ir priemonės uždaviniams vykdyti.

Programa siekiama formuoti vaikų sveikos gyvensenos įgūdžius, bendromis pedagogų ir bendruomenės pastangomis kurti integruotą sveikatos stiprinimo sistemą bei sveikatai palankią aplinką.

Programa parengta vadovaujantis Mokyklų pripažinimo sveikatą stiprinančiomis mokyklomis ir aktyviomis mokyklomis tvarkos aprašu (2019), Sveikatos stiprinimo veiklos mokyklose vertinimo rodikliai ir jų taikymas. Metodinėmis rekomendacijomis (2019) Alytaus lopšelio-darželio „Vyturėlis“ Ikimokyklinio ugdymo programa (2018), 2015-2019 metų Sveikatos stiprinimo programa „Bėgu tiesiu sveikatos takeliu“, atsižvelgta į lopšelio-darželio „Vyturėlis“ strateginį ir metų veiklos planus, veiklos kokybės vertinimo rezultatus, lopšelio-darželio bendruomenės poreikius.

Programą įgyvendins lopšelio-darželio „Vyturėlis“ pedagogai ir kiti pedagoginiame procese dalyvaujantys specialistai, nepedagoginiai darbuotojai, ugdytiniai, jų tėvai, Putinų bendruomenės nariai, ugdytiniai ir jų tėvai.

II SKYRIUS 2015–2019 METŲ SVEIKATOS STIPRINIMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI IR IŠVADOS

Įgyvendinant buvo siekiama sukurti sveiko gyvenimo būdo ugdymo sistemą, sudarant palankias sąlygas visiems lopšelio-darželio bendruomenės nariams ugdyti sveikos gyvensenos įgūdžius.

Kasmet programos įgyvendinime dalyvavo vidutiniškai 160 ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų ir jų tėvų, 30 darbuotojų, 10 bendruomenės narių. Kiekviena sveikatos stiprinimo veikla susijusi su lopšelio-darželio sveikatinimo strategija, sveikatai palankios aplinkos kūrimu, sveikos gyvensenos kompetencijų ugdymu.

Lopšelio-darželio socialiniai partneriai sveikatinimo klausimais – Alytaus miesto visuomenės sveikatos biuras, Putinų mikrorajono lopšeliai-darželiai „Obelėlė“, „Putinėlis“, „Šaltinėlis“, „Nykštukas“, „Vilties“ mokykla-darželis, Suaugusiųjų ir jaunimo mokykla, Panemunės ir Šaltinių pagrindinės mokyklos. Pasirašytos bendradarbiavimo sutartys, vykdomi bendri projektai, veiklos, mokymai. Planuojant ugdomąją veiklą konsultuojamės ir deriname veiksmus su Alytaus miesto savivaldybės Vaiko teisių apsaugos skyriaus, Pedagoginės psichologinės tarnybos specialistais. Veiklos kokybė labai priklauso nuo vaikų tėvų dalyvavimo ugdymo(si) procese. Veiklos kokybės įsivertinimo apklausos metu 85,71 proc. tėvų teigia, kad prisideda prie įstaigos įvaizdžio formavimo bei aplinkos kūrimo. Stebimas aktyvėjantis tėvų noras tapti ugdymo proceso dalyviais, partneriais. Mums svarbus kiekvieno: ir suaugusiojo, ir vaiko išitraukimas į aktyvią veiklą, o dalyvių įvairovė suprantama kaip vertybė, kad kiekvienas jaustųsi saugus ir gerbiamas.

1-a veiklos sritis. Sveikatos stiprinimo veiklos valdymo struktūra, politika ir kokybės garantavimas.

VEIKLOS RODIKLIAI	STIPRIOSIOS PUSĖS	SILPNOSIOS PUSĖS
1.1 Mokykloje sudaryta sveikatos stiprinimo veiklą organizuojanti grupė, į kurios sudėtį įeina įvairūs mokyklos ir vietos bendruomenės nariai.	Sudaryta sveikatos stiprinimo veiklą organizuojanti darbo grupė, kurią sudaro direktoriaus pavaduotojas ugdymui, pedagogai, visuomenės sveikatos specialistas, maitinimo organizavimo ir higienos specialistas. Informacija apie sveikatos stiprinimo darbo grupės sudėtį, veiklą yra skelbiama viešai. Informacija iš pasitarimų, Konferencijų, mokymų perteikiama ne tik grupės nariams, bet ir bendruomenei pokalbių, susirinkimų metu, internetinėje svetainėje, socialiniame tinkle. Dauguma bendruomenės narių pripažįsta, kad grupė veikli, atstovauja visų interesus, aktyviai sutelkia sveikatos stiprinimo veiklai.	Visuomenės sveikatos specialistų (kurie yra pavaldūs Visuomenės sveikatos biurui) kaita neužtikrina nuoseklaus, planuoto, tęstinio darbo. Darbo grupę reikia papildyti tėvų, bendruomenės atstovais.
1.2 Sveikatos stiprinimas įtrauktas į mokyklos veiklą	Sveikatos stiprinimas įtrauktas į lopšelio-darželio tęstinius strateginius planus, metų veiklos planus, mokslo metų planus, Ikimokyklinio ugdymo programą.	Ne visos numatytos priemonės įgyvendintos dėl lėšų trūkumo.
1.3 Visuomenės sveikatos priežiūros mokykloje organizavimas	Vaikų sveikatos priežiūrą vykdo Alytaus miesto visuomenės sveikatos biuro specialistas ir lopšelio-darželio maitinimo ir higienos priežiūros specialistas.	Visuomenės sveikatos biuro specialistas dirba tik 1 dieną per savaitę, 7.36 val. Žmonės keičiasi kasmet.

	<p>Veiklos planai yra tarpusavyje suderinami. Sveikatos priežiūra yra sudedamoji metinės, mokslo metų veiklos planų dalis. Visuomenės sveikatos specialistas veiktas organizuoja kartu su bendruomene. Lopšelyje-darželyje yra įrengtas sveikatos priežiūros kabinetas, aprūpintas visa būtina įranga ir priemonėmis, yra telefono ryšys, internetas. Parengtos ir patvirtintos visos Sveikatos priežiūros ikimokyklinio ugdymo įstaigose tvarkos apraše rekomenduojamos tvarkos, bendruomenė su jomis susipažinusi ir jų laikomasi. Kaupiama informacija apie vaikų sveikatos problemas, atsižvelgiama į kūno kultūros užsiėmimų apribojimus, derinamas maitinimas, esant alerginiams susirgimams. Bendruomenės nariai žino, kad pas visuomenės sveikatos biuro specialistą ir lopšelio-darželio maitinimo ir higienos priežiūros specialistą gali kreiptis pagalbos ir gauti informacijos.</p>	
<p>1.4 Numatytas sveikatos stiprinimo procesų ir rezultatų vertinimas</p>	<p>Sveikatos stiprinimą organizuojančios grupės nariai ir specialistai susipažinę su sveikatą sutikrinančios mokyklos veiklos vertinimo rodiklių sistema ir jų taikymo metodika. Veiklos vertinimas buvo planuojamas 2015-2019 metų programoje. Vertinimą atlieka direktoriaus įsakymu sudaryta darbo grupė. Vertinimo rezultatai pateikiami bendruomenės susirinkimuose.</p>	<p>Sveikatos stiprinimo veiklos vertinimą reikėtų atlikti kasmet, įtraukiant daugiau narių.</p>

2-a veiklos sritis. Psichosocialinė aplinka

VEIKLOS RODIKLIAI	STIPRIOSIOS PUSĖS	SILPNOSIOS PUSĖS
--------------------------	--------------------------	-------------------------

<p>2.1. Kuriami ir puoselėjami geri mokyklos bendruomenės narių tarpusavio santykiai</p>	<p>Dauguma bendruomenės narių patenkinti mūsų lopšeliu-darželiu. Dauguma bendruomenės narių ir darbuotojų patenkinti aplinka, kuri nuosekliai keičiama, gerinamos darbo, poilsio sąlygos - įrengtas poilsio kambarys. Palankiai vertinama paramos, įvertinimo ir skatinimo sistema, dauguma darbuotojų patenkinti, kad dirba šiame darželyje. Skatinamas darbuotojų kūrybiškumas, rengiamos darbų parodos - projektas „Mūsų bendruomenės talentai“. Vyrauja draugiška atmosfera, skatinanti kūrybiškai dirbti. Dauguma darbuotojų dalyvavo respublikiniame projekte „Išmok jaustis geriau“ (psichologinio klimato mokykloje gerinimo srityje), lankė mokymus, patys organizavo renginius. Vaikai noriai lanko lopšelj-darželį. Vaikų adaptacijos periodas neilgas, sudaromos galimybės tėvams pabūti grupėje. Padidėjus logopedo etatui iki 1,5 et. daugiau vaikų, turinčių kalbos ir kalbėjimo sutrikimų, teikiama pagalba. Veikia Vaiko gerovės komisija, kuri aktyviai sprendžia iškilusias problemas.</p>	<p>Nepakanka lėšų pedagogų kvalifikacijai. Lopšelyje-darželyje reikalingas psichologo etatas, kuris suteiktų kokybišką pagalbą vaikams ir suaugusiems. Nepakankamas prevencinis darbas su šeima.</p>
<p>2.2 Sudarytos galimybės visiems bendruomenės nariams dalyvauti sveikatos stiprinimo programos vykdyme</p>	<p>Atnaujintos Vidaus tvarkos taisyklės. Dauguma bendruomenės narių pritaria esami tvarkai ir drausmei darželyje. Visi bendruomenės nariai dalyvauja sveikatos stiprinimo programos renginiuose. Tėvų nuomonė, lūkesčiai sveikatos ugdymo klausimais išklausomi asmeniniuose pokalbiuose, tėvų susirinkimuose, anketinėse apklausose. Tėvai dalyvauja planuojant, organizuojant ir įgyvendinant veiklas (Išvykos su dviračiais, žiemos pramogų ant kalniuko, vasaros sporto šventė).</p>	<p>Pageidautinas didesnis tėvų aktyvumas.</p>

2.3 Numatytas smurto mažinimas	Visi darbuotojai supažindinti su smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo lopšelyje-darželyje tvarkos aprašu, kuriame numatyti veiksmai ir nuostatos, kad patyčios, smurtas lopšelyje-darželyje būtų tabu. Patyčių prevencijai skiriamas didelis dėmesys, dalyvaujame prevenciniuose projektuose, programoje „Žipio draugai“. Vaikai žino, kur kreiptis atsitikus nelaimėi.	
--------------------------------	--	--

3-ia veiklos sritis. Psichosocialinė aplinka

VEIKLOS RODIKLIAI	STIPRIOSIOS PUSĖS	SILPNOSIOS PUSĖS
3.1 Užtikrinama mokyklos teritorijos, patalpų sauga ir kuriama sveikatą stiprinanti aplinka	<p>Lopšelio-darželio teritorija patvarta nauja tvora, atitinkanti higienos normos reikalavimus. Teritorija yra gerai prižiūrima, reguliariai valoma. Žalieji plotai atnaujinami: suformuoti nauji gėlynai, naujos edukacinės erdvės. Reguliariai pjaunama žolė, prižiūrimi gėlynai. Kieme daug medžių, todėl pakanka vietos žaidimams saulėtu metų laiku. Smėlio dėžės uždengtos, dvejoms pagaminti mediniai dangčiai, kitos dengiamos tentais. Kasmet atliekami laboratoriniai smėlio tyrimai. Lauko įrenginių vaikų žaidimų aikštelėse techninį patikrinimą (pagrindinė metinė kontrolė) atliko ekspertas. Neatitinkantys reikalavimų įrenginiai keičiami išmontuojami ir keičiami naujais.</p> <p>Atliekų surinkimui naudojami konteineriai su sandariais dangčiais. Šiukšlės ir maisto atliekos rūšiuojamos, išvežamos laiku pagal grafiką.</p> <p>Visų ugdymo patalpų įrengimas atitinka sveikatos saugos reikalavimus. Įstaiga turi Higienos pasą. Grupių skaičius atitinka ugdymo programos poreikius,</p>	<p>Einamojo remonto darbininkas (0,5 etato) nepajėgus atlikti visų darbų.</p> <p>Nepakanka lėšų įsigyti norimoms lauko lipynėms, žaidynėms.</p> <p>Neturime atskiros sporto salės.</p> <p>Reikalingas grupių ir laiptinių kapitalinis remontas.</p> <p>Reikia keisti laiptinių turėklus (pašalinti tarpus ir paaukštinti).</p> <p>Reikia atnaujinti apšvietimą.</p>

ploto užtenka, atitinka sveikatos saugos reikalavimus. Visų grupių baldai saugūs, tvarkingi, atitinka vaikų ūgį (sužymėti spalvomis pagal vaikų ūgį). Vaikų priėmimo nusirengimo patalpose yra individualios vaikų drabužinės (dauguma 2015-2016 m. pakeistos naujomis). Visos patalpos kasdien valomos. Tualetai ir prausyklos aprūpintos asmens higienos priemonėmis. 2018-2019 m. suremontuotos visų tualetų ir prausyklų patalpos, pakeista įranga, spintos. Visuose tualetuose įrengtos kabinos.

Vaikai maitinami grupės patalpose. Numatyta vieta grupių indams laikyti, plauti, džiovinti. 2018-2019 m. suremontuotos visų virtuvėlių patalpos, pakeisti baldai. Virtuvė, kur gaminamas maistas suremontuota, pakeisti pasenę įrenginiai, įsigyta konvencinė krosnis sveikatą tausojantiems patiekalams ruošti. Patalpa visada švari ir tvarkinga.

Sporto salė yra kartu ir muzikinės veiklos, meninių renginių salė. Aprūpinta būtiniausiomis priemonėmis kūno kultūros užsiėmimų organizavimui.

Koridoriai suremontuoti, švarūs ir tvarkingi, rengiamos įvairios parodėlės, kuriamos edukacinės erdvės. Laidinėse, grupėse ir kitose patalpose smulkūs remonto darbai organizuojami įstaigos nedarbo laikotarpiu arba perkėlus vaikus į kitą grupę. Deratizacijos, dezinfekcijos darbai atliekami nesant grupėse vaikų.

Lovos 2018 m. pakeistos naujomis, atnaujinami čiužiniai, patalynės ir rankšluosčių kiekis vienam vaikui atitinka higienos normas reikalavimus. Žaislai nekelia pavojaus vaikų sveikatai, jie atitinka vaikų amžių. Valomi pagal

	<p>sudarytus žaislų valymo grafikus.</p> <p>Visos lopšelio-darželio patalpos atitinka sveikatos saugos reikalavimus.</p> <p>Langai nuo tiesioginių saulės spindulių apsaugoti žaliuzėmis arba roletais. Languose sumontuoti atidarymo ribotuvai.</p> <p>Lopšelis-darželis yra atokiau nuo kelių, šalia pėsčiųjų tako, teritorija apželdinta, todėl triukšmo lygis, bendruomenės nuomone, yra normalus vaikų įstaigai. Lygis patalpose nebuvo matuojamas.</p> <p>Visiems darbams ir ugdymo proceso organizavimui yra parengtos darbų saugos instrukcijos, periodiškai vedami instruktažai. Visi pedagogai turi Vaikų turizmo renginių vadovų pažymėjimus. Parengtas Vaikų turizmo renginių organizavimo tvarkos aprašas.</p> <p>Ugdymo krūvis atitinka ugdymo planus. Įrengta papildomų sveikatai palankių erdvių: stebėjimų ir tyrinėjimų erdvė, čiuožinėjimo kalneliai, pojūčių takeliai, auginamos daržovės, prieskoniniai augalai. Vasaros metu sudaromos sąlygos baseinuose mirkyti kojeles, grupėse vaikščioti basomis.</p> <p>Sunkių traumų per paskutinius 5 metus nebuvo, buvo keletas nedidelių traumų. Visos traumos registruotos, sudarius darbo grupę analizuotos priežastys, aptartos su tėvais, pedagogais. Dauguma darbuotojų moka suteikti pirmąją pagalbą, išklause mokymus.</p>	
<p>3.2 Skatinamas mokyklos bendruomenės narių fizinis aktyvumas</p>	<p>Lauko erdvėse yra laipiojimo sienelių ir kitokių žaidimų kompleksų aktyviai vaikų veiklai. Kasdien vedamos mankštos, 2 kartus per savaitę – kūno kultūros užsiėmimai. Papildomai 2 kartus per savaitę vaikai lanko šokių, futbolo būrelius.</p>	<p>Pageidautinas didesnis bendruomenės aktyvumas.</p>

	<p>Dauguma bendruomenės narių kviečiami ir dalyvauja įvairiuose su fiziniu aktyvumu susijusiuose renginiuose: dviračių žygis, čiuožimas nuo kalniuko žiemą, talkos lopšelio-darželio kieme. Bendradarbiaujant su Putinų bendruomene sudaroma galimybė 1 kartą per savaitę suaugusiems sportuoti salėje. Sveikatinimo grupė planuoja fizinio aktyvumo skatinimo renginius, atsiliepia į partnerių kvietimus dalyvauti renginiuose (kasmetinis Darželinukų ir pradinukų 1 km ėjimas ir mankšta miesto centrinėje aikštėje (2015-2019 m), Tarptautinis mokinių, mokytojų ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistų konkursas „Sveikuolių sveikuoliai“, respublikiniai projektai „Lietuvos mažųjų žaidynės“, „Sveikatiada“, „Sveikata visus metus“, „Sveikatą stiprinančių mokyklų banga per Lietuvą“ (2018 m.), kasmetinė Putinų mikrorajono lopšelių-darželių sporto šventė.</p>	
<p>3.3 Organizuojama sveikatai palanki mityba</p>	<p>Lopšelio-darželio darbuotojams sudaroma galimybė nusipirkti pietus. Vaikai maitinami šiltu, šviežiu maistu, pagamintu lopšelio-darželio virtuvėje. Maistas tvarkomas rizikos veiksnių analizės ir svarbiųjų valdymo taškų principais pagrįsta savikontrolės sistema. Valgiaraščiai sudaromi atsižvelgiant į rekomenduojamas paros energijos ir maistinių medžiagų normas vaikams. Maistas ruošiamas tik iš rekomenduojamų maisto produktų grupių asortimento, atitinkančio vaikų amžiaus ypatumus ir sveikos mitybos principus bei taisykles. 1-7 m. vaikai maitinami pagal 15 dienų valgiaraščius, patvirtintus lopšelio-darželio direktoriaus ir suderintus</p>	

	<p>su visuomenės sveikatos centru (2019 m.), kurie viešinami lopšelio-darželio interneto svetainėje. Dienos valgiaraštis pakabinamas stende. Dalyvaujame vaisių, daržovių ir pieno produktų vartojimo skatinimo programose. Lopšelis-darželis yra aprūpintas tinkamais indais ir stalo įrankiais. Per 2014-2019 metus lopšelyje-darželyje nebuvo apsinuodijimų maistu bei maistinės kilmės žarnyno užkrečiamųjų ligų atvejų dėl maisto taršos ir nekokybiško maisto pateikimo.</p> <p>Geriamojo vandens kokybė atitinka visuomenės sveikatos teisės aktų reikalavimus. Vieną kartą per metus atliekamas vandentiekio vandens mėginio tyrimas. Vaikams prieinamoje vietoje yra geriamojo vandens indai. Yra centralizuoti nuotekų valymo įrenginiai. Karšto vandens tiekimas užtikrintas virtuvėje, skalbykloje, visuomenės sveikatos priežiūros kabinete, visų grupių virtuvėlėse, prausyklose.</p>	
--	---	--

4-a veiklos sritis. Žmogiškieji ir materialiniai ištekliai.

VEIKLOS RODIKLIAI	STIPRIOSIOS PUSĖS	SILPNOSIOS PUSĖS
<p>4.1 Organizuojamas mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių specialistų profesinių kompetencijų tobulinimas sveikatos stiprinimo ir ugdymo klausimais</p>	<p>Dalis mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių specialistų teigia, kad kvalifikacijos tobulinimui sveikatos stiprinimo klausimais skiriama pakankamai dėmesio. Derinami individualūs ir organizaciniai poreikiai.</p> <p>Sveikatinimo grupės nariai dalyvavo seminaruose „Sveikatą stiprinančių mokyklų veiklos planavimas“. Dauguma darbuotojų dalyvavo respublikiniame projekte „Išmok jaustis geriau“ (psichologinio klimato mokykloje gerinimo srityje) – dalyvavo komandiniuose mokymuose,</p>	<p>Nepakanka lėšų kvalifikacijos tobulinimui.</p>

	<p>organizavo veiklas.</p> <p>Dauguma pedagogų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių bendruomenės narių jaučia poreikį tobulėti, po darbo sportuoja įstaigoje ir/ar sporto klubuose.</p>	
4.2 Mokyklos bendruomenės nariai pasitelkiami ugdant sveikatą	<p>Dauguma pedagogų ir kitų darbuotojų savo pavyzdžiu skatina bendruomenę sveikai gyventi, organizuoja veiklas vaikams ir bendruomenei. Jie skatinami teikti savo idėjas. Vaikų sveikatinimo veikla pristatoma tėvams, jie taip pat kviečiami dalyvauti bendruose renginiuose.</p>	<p>Nedidelis tėvų aktyvumas, noras dalyvauti bendruose renginiuose.</p>
4.3 Numatytas metodinės medžiagos, mokymo priemonių ir kito inventoriaus, skirtų sveikatos stiprinimo veiklai, įsigijimas	<p>Lopšelyje-darželyje sukaupta metodinės medžiagos. Ugdymo priemonės, inventorius kasmet atnaujinamas, papildomas naujais.</p> <p>2019 m. pildėme paraiškas keletui projektų, tikimės žymiai atnaujinti sportinį inventorių.</p>	<p>Nepakanka lėšų įsigyti šiuolaikiškų, modernių priemonių, inventoriaus.</p>
4.4 Į sveikatos stiprinimo procesus įtraukiami mokyklos partneriai	<p>Pasirašytos bendradarbiavimo sutartys su Putinų mikrorajono lopšeliais-darželiais, kaimynystėje esančia Suaugusiųjų ir jaunimo mokykla, kitomis ugdymo įstaigomis, esančiomis sveikatą stiprinančių mokyklų tinkle. Su partneriais organizuojamos įvairios veiklos, mokymai.</p>	<p>Ikimokyklinio ugdymo įstaigos neturi mokyklinių autobusiukų, todėl kiekviena išvyka (susitikimai su partneriais) – tai papildomos išlaidos įstaigai.</p>

5-a veiklos sritis. Sveikatos ugdymas.

VEIKLOS RODIKLIAI	STIPRIOSIOS PUSĖS	SILPNOSIOS PUSĖS
5.1 Sveikatos ugdymas yra suplanuotas ir apima šias temas: fizinį aktyvumą ir sportą; sveikatai palankią mitybą; tabako, alkoholio ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo bei nelaimingų atsitikimų, traumų, streso, prievartos, patyčių prevenciją, užkrečiamų ligų prevenciją ir asmens higieną; vartojimo kultūros ugdymą	<p>Sveikatos ugdymas įtrauktas į ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių ugdomosios veikos planus, numatytos prioritinės sveikatos ugdymo sritys. Paskirtas atsakingas asmuo už sveikatos ugdymo įgyvendinimo koordinavimą (direktoriaus pavaduotoja ugdymui).</p>	<p>Žmogiškųjų resursų, kompetencijų stoka prevencinių programų įgyvendinimui.</p> <p>Visuomenės sveikatos specialisto ribotos galimybės.</p>

5.2 Mokykloje įgyvendinamos kitos su sveikatos stiprinimu susijusios programos	Visuminis sveikatos ugdymas remiasi Gyvenimo įgūdžių ugdymo programa. Planuojant veiklą atsižvelgiama į vaikų amžių, gebėjimus, jų patirtį. Sveikatos stiprinimo veiklos planai susieti su įstaigos parengtomis Ikimokyklinio ugdymo programa ir 2015-2019 metų sveikatos stiprinimo programa „Bėgu tiesiu sveikatos takeliu“. Integruojama Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa.	Trūksta specialistų parengtų metodinių rekomendacijų veiklos planavimui, organizavimui.
5.3 Numatytas sveikatos ugdymo tęstinumas neformaliojo švietimo veiklomis	Papildomas ugdymas, už kurį moka tėvai, vyksta šokių, futbolo būreliuose.	Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikams neskiriamos lėšos papildomam ugdymui – būreliams, treniruotėms.
5.4 Sveikatos ugdymo vertinimas bendruomenėje	Tėvai supažindinami su sveikatos ugdymo organizavimu lopšelyje-darželyje susirinkimų, individualių pokalbių metu. Labiausiai tėvus domina vaikų sveikatos, mitybos klausimai. Diskutuojama dėl vaikų ligų, adaptacijos, degustuojami nauji maisto patiekalai. Vyresnieji vaikai išsako savo nuomonę įvairiomis sveikatos temomis, vertina vykusių renginius, dalijasi įgyta patirtimi su tėvais.	Nuomonių, nuostatų sveikos gyvensenos klausimais skirtumas šeimoje ir įstaigoje. Bloga vaikų emocinė sveikata (kai tėvai nenori pripažinti), pasireiškianti elgesio sutrikimais.

6-a veiklos sritis. Sveikatą stiprinančios mokyklos patirties sklaida

VEIKLOS RODIKLIAI	STIPRIOSIOS PUSĖS	SILPNOSIOS PUSĖS
6.1 Numatyta sveikatą stipinančios mokyklos sampratos ir patirties sklaida mokykloje	Sveikatą stipinančios mokyklos sampratos ir patirties priemonės numatytos sveikatinimo grupės veiklos kasmetiniuose planuose. Rengiamas sveikatinimo programos pratęsimas. Visi lopšelio-darželio pedagogai, pagalbą teikiantys specialistai yra susipažinę su sveikatą stiprinančios mokyklos samprata. Kasmet didėja įgyvendinamų priemonių skaičius ir įvairovė. Aktyviau programos	Sukurti atskirą puslapį interneto svetainėje, kuriame būtų visa informacija apie sveikatos stiprinimo veiklą lopšelyje-darželyje.

	vykdyme dalyvauja ir aptarnaujantis personalas. Interneto svetainėje yra lopšelio-darželio statusą liudijantis logotipas „Sveika mokykla“. Apie vykusias veiklas aprašymai su nuotraukomis keliami į interneto svetainę ir socialinio tinklalapio Facebook paskyrą. Prie įėjimo turime iškabą su šiuo logotipu ir vėliavą. Pedagogai sveikatos stiprinimo patirtį pristato bendruomenei.	
6.2 Numatyta sveikatą stipinančios mokyklos sampratos ir veiklos patirties sklaida už mokyklos ribų	Pedagogai skaitė pranešimą Pietų regiono ikimokyklinio ugdymo įstaigų konferencijose Druskininkuose. Savo veiklos patirtimi dalijasi www.smlpc.lt tinklapyje, sveikatą stiprinančių mokyklų tinklo nariams. Kartu su visuomenės sveikatos biuro specialistais ir „Vilties“ mokyklos-darželio pedagogais organizavome bendrą sveikatinimo renginį priešmokyklinių grupių vaikams miesto Jaunimo parke.	Nepakanka lėšų darbuotojų išvykoms į konferencijas.

III SKYRIUS

SVEIKATOS STIPRINIMO PROGRAMOS TIKSLAS, PRIORITETAI

Programos tikslas - sukurti sveiko gyvenimo būdo ugdymo sistemą bei sveikatai palankią aplinką, sudarant sąlygas visiems lopšelio-darželio bendruomenės nariams formuoti fizinės, protinės, dvasinės sveikatos įgūdžius bei gilinti žinias.

Prioritetai:

Bendruomenės narių kompetencija ir susitelkimas sveikatos stiprinimo ir sveikatos ugdymo veiklai.

Harmoningi, bendradarbiavimu pagrįsti bendruomenės narių tarpusavio santykiai.

Funkcionali, graži edukacinė aplinka, skatinanti sveikatai palankias ir saugias ugdymo sąlygas.

Sveikatą stiprinančios mokyklos sampratos užtikrinimas ir veiklos sklaida.

IV SKYRIUS

SVEIKATOS STIPRINIMO PROGRAMOS UŽDAVINIAI, PRIEMONĖS, LAUKIAMIEJI REZULTATAI IR JŲ VERTINIMO RODIKLIAI

1 veiklos sritis. SVEIKATOS STIPRINIMO VEIKLOS VALDYMO STRUKTŪRA, POLITIKA IR KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

Uždavinys. Tobulinti lopšelio-darželio sveikatos stiprinimo veiklų planavimą ir įgyvendinimą.

Rodiklis	Priemonė	Priemonės įgyvendinimo data	Už priemonės įgyvendinimą atsakingi asmenys (tik pareigos)
1.1.	Papildyti sveikatos stiprinimo veiklą organizuojančią grupę naujais nariais, kiekvienais metais koreguoti jos sudėtį, paskirstyti atsakomybę už atskiras veiklos sritis. Organizuojant sveikatingumo veiklą įtraukti visus bendruomenės narius, tėvus, klausiant jų nuomonės organizuojant sveikatinimo veiklą, dalyvaujant projektų kūrime, priimant sprendimus sveikatos stiprinimo klausimais.	Rugsėjo mėn. Per metus	Direktorius Koordinatorius
1.2.	Planuojant sveikatos stiprinimo veiklą, įtraukti ją į lopšelio-darželio strateginį ir metų veiklos programas.	Sausio mėn.	Sveikatinimo grupės nariai
1.3.	Visuomenės sveikatos priežiūros veiklos planą suderinti su Sveikatinimo grupės veiklos planu, ir susieti su mokslo metų veiklos planu.	Rugsėjo mėn.	Visuomenės sveikatos priežiūros specialistė, maitinimo organizavimo ir higienos priežiūros specialistė, Sveikatinimo grupės nariai
1.4.	Tobulinti sveikatos stiprinimo veiklos vertinimo sistemą: įtraukti daugiau bendruomenės narių, analizuoti priemonių, organizuotų sveikatos saugojimo kompetencijai ugdyti, efektyvumą. Atlikti sveikatinimo programos atskirų sričių vertinimą.	Per metus Birželio mėn.	Sveikatinimo grupės nariai
Laukiamas rezultatas – sveikatos stiprinimo veikla vyks planingai, bus sukurta vertinimo sistema.			

2 veiklos sritis. PSICHOLOGINĖ APLINKA

Uždavinys. Plėtoti ir stiprinti bendruomenės pasitikėjimą ir partnerystę, pagrindine vertybe laikant gerus tarpusavio santykius.

Rodiklis	Priemonė	Priemonės įgyvendinimo data	Už priemonės įgyvendinimą atsakingi asmenys (tik pareigos)
2.1	Seminarai streso valdymo, konfliktų sprendimo, bendravimo įgūdžių tobulinimo temomis įstaigos darbuotojams. PPT specialistų konsultacijos apie vaikų, turinčių įvairių sutrikimų, ugdymo naujoves.	Bent 2 kartai per metus Bent 2 kartai per metus	Koordinatorius Koordinatorius

	Tirti tėvų nuomonę apie vaikų, turinčių sutrikimų, ugdymą.	Gegužės mėn.	Vaiko gerovės komisija
2.2.	Tėvų susirinkimų, anketinių apklausų, individualių pokalbių metu išsiaiškinti tėvų poreikius ir lūkesčius vaikų sveikatinimo klausimais. Organizuoti vaikų veiklas netradicinėje aplinkoje, įtraukiant ir tėvus.	Bent 2 kartus per metus Bent 2 kartus per metus	Sveikatinimo grupės nariai Sveikatinimo grupės nariai
2.3.	Dalyvauti tarptautinėje emocinių ir elgesio problemų prevencijos programoje „Žipio draugai“. Renginiai, skirti sąmoningumo didinimo mėnesiui „Be patyčių“.	Rugsėjo-gegužės mėn. Kovo mėn.	Priešmokyklinio ugdymo pedagogas Sveikatinimo grupės nariai
Laukiamas rezultatas – geri bendruomenės tarpusavio santykiai padės siekti bendrų sveikatos stiprinimo tikslų, bus tenkinami daugumos vaikų, tėvų ir darbuotojų lūkesčiai.			

3 veiklos sritis. FIZINĖ APLINKA

Uždavinys. Tobulinti ir puoselėti sveikatos saugos reikalavimus atitinkančią aplinką.

Rodiklis	Priemonė	Priemonės įgyvendinimo data	Už priemonės įgyvendinimą atsakingi asmenys (tik pareigos)
3.1.	Dalyvauti ir vykdyti Alytaus miesto savivaldybės rengiamą projektą žaidimų įrenginių atnaujinimui. Atnaujinti edukacines vidaus ir lauko erdves. Parengtas projektas sporto priemonėms įsigyti ir erdvėms sukurti (laukiama pritarimo ir finansavimo). Atnaujinti grupių patalpų apšvietimą ir užtikrinti priežiūrą. Išnaudoti visas galimybes vaikams būti gryname ore, laikytis dienos režimo, tuo metu išvėdinant grupes. Užtikrinat vaikų sveikatos saugos reikalavimus (įvairių veiklų, ekskursijų metu). Modernizuoti lopšelio-darželio darbuotojų darbo vietas,, aprūpinti juos reikalingomis darbo priemonėmis.	2020 m. Kasmet 2019-2020 m. Kasmet Kasdien Nuolat Kasmet	Direktorius Direktorius, direktoriaus pavaduotojai Direktorius, direktoriaus pavaduotojai Direktoriaus pavaduotojas ūkiui Maitinimo organizavimo ir higienos priežiūros specialistas Pedagogai Direktorius, direktoriaus pavaduotojai
3.2.	Užtikrinti vaikų fizinį aktyvumą kūno kultūros valandėlių, veiklos lauke metu. Dalyvauti Alytaus miesto savivaldybės fizinį aktyvumą skatinančiuose renginiuose. Plėtoti bendradarbiavimą ir organizuoti bendrus renginius vaikams ir tėvams, darbuotojams kartu su Putinų bendruomene,	Nuolat Kasmet Bent 2 kartus per metus	Sveikatinimo grupės nariai, pedagogai Direktoriaus pavaduotoja ugdymui Direktorius, pedagogai

	<p>kitais Putinų mikrorajono lopšeliais-darželiais.</p> <p>Organizuoti bendrus renginius vaikams, tėvams, darbuotojams: žygius, išvykas, sportines šventes.</p> <p>Tęsti treniruotes darbuotojams kartu su Putinų bendruomene.</p>	<p>Bent 2 kartus per metus</p> <p>Bent 1 kartą per savaitę</p>	<p>Direktorius, Sveikatinimo grupės nariai</p> <p>Direktorius</p>
3.3.	<p>Dalyvauti ES ir valstybės remiamose programose „Pienas vaikams“ ir „Vaisių vartojimo skatinimas mokyklose“.</p> <p>Užtikrinti vaikų sveikos mitybos organizavimą: atnaujinti valgiaraščius pagal subalansuoto, sveikata tausojančio maitinimo rekomendacijas; kontroliuoti maisto produktų tiekimą.</p> <p>Užtikrinti aprūpinimą šaltu ir karštu vandeniu.</p> <p>Rengti trumpalaikius projektus, piešinių parodas, pokalbius, viktorinas sveikų produktų vartojimo skatinimui.</p>	<p>Kasmet</p> <p>Kasmet</p> <p>Nuolat</p> <p>Nuolat</p> <p>Bent 1 kartą per savaitę</p>	<p>Maitinimo organizavimo ir higienos priežiūros specialistas</p> <p>Maitinimo organizavimo ir higienos priežiūros specialistas</p> <p>Direktoriaus pavaduotojas ūkiui</p> <p>Visuomenės sveikatos specialistas, pedagogai</p>
<p>Laukiamas rezultatas – sukurtos turtingesnės erdvės, ugdančios sveikatos saugojimo kompetenciją; aktyviai veiklose dalyvaujantys tėvai su vaikais, darbuotojai; sveiką maistą valgantys ir visą pateiktą suvalgantys vaikai.</p>			

4 veiklos sritis. ŽMOGIŠKIEJI IR MATERIALINIAI IŠTEKLIAI

Uždavinys Sutelkti lopšelio-darželio bendruomenės išteklius sveikatos ugdymui ir stiprinimui.

Rodiklis	Priemonė	Priemonės įgyvendinimo data	Už priemonės įgyvendinimą atsakingi asmenys (tik pareigos)
4.1.	<p>Planuoti bendruomenės narių kvalifikacijos tobulinimą ir skatinti dalyvavimą renginiuose, susijusiuose su sveikatos ugdymu ir sveika gyvensena.</p> <p>Suburti lopšelio-darželio aktyvių vaikų tėvų grupę, rengti pranešimus tėvų susirinkimams.</p>	Bent 1 kartą per metus	Direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, maitinimo organizavimo ir higienos priežiūros specialistas
4.2.	<p>Visuomenės sveikatos priežiūros, maitinimo organizavimo ir higienos priežiūros specialistų kompetencijų panaudojimas įgyvendinant sveikatos stiprinimo priemones.</p> <p>Naujų bendradarbiavimo su vaikų šeimomis formų paieškos (lopšelio-darželio laikraštis, tėvų grupės socialiniame tinkle).</p>	Nuolat	Sveikatinimo grupės nariai

4.3.	Projektų kūrimas, ieškant galimybių papildyti sveikatos ugdymo priemones. IKT naudojimas sveikos gyvensenos įgūdžių pratyboms tobulinti.	Bent 1 projektas per 2 metus	Direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui Pedagogai
4.4.	Plėtoti ryšius su esamais bendradarbiavimo partneriais. Ieškoti naujų ryšių su kitomis institucijomis.	Bent 2 renginiai per metus	Direktorius, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, sveikatinimo grupės nariai
Laukiamas rezultatas – bendruomenės sveikatos ugdymui ir stiprinimui sudarytos puikios galimybės ir sąlygos, aprūpinta šiuolaikinėmis ugdymo priemonėmis, kartu su partneriais vyks turiningi renginiai.			

5 veiklos sritis. SVEIKATOS UGDYMAS

Uždavinys Lopšelyje-darželyje užtikrinti sveikatos ugdymo kokybę.

Rodiklis	Priemonė	Priemonės įgyvendinimo data	Už priemonės įgyvendinimą atsakingi asmenys (tik pareigos)
5.1.	Sveikatos ugdymas planuojamas visose ikimokyklinio ir priešmokyklinio vaikų grupėse, Į ugdymo procesą integruojamos prevencinės programos: „Zipio draugai“, Gyvenimo įgūdžių ugdymo programa, Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa.	Nuolat Pagal programų rekomendacijas	Direktoriaus pavaduotojas ugdymui, pedagogai Direktoriaus pavaduotojas ugdymui, pedagogai
5.2.	Sveikatos ugdymas organizuojamas visiems vaikams, atsižvelgiant į jų amžių, individualias galimybes.	Nuolat	Pedagogai
5.3.	I ugdymo planus įtraukti temas apimančias asmens higienos įgūdžių, fizinio aktyvumo, kūno kultūros, sveikos mitybos, nelaimingų atsitikimų traumų streso, prievartos, patyčių prevencijos, lytiškumo ugdymo ir kitas sveikatos ugdymo sritis.	Nuolat	Pedagogai
Laukiamas rezultatas – sveikatos ugdymas įvairiomis temomis atitiks ikimokyklinio ir priešmokyklinio vaikų poreikius.			

6 veiklos sritis. SVEIKATĄ STIPRINANČIOS MOKYKLOS VEIKLOS GERĄJĄ PATIRTĮ

Uždavinys Skleisti sveikatą stiprinančios mokyklos veiklos gerąją patirtį.

Rodiklis	Priemonė	Priemonės įgyvendinimo data	Už priemonės įgyvendinimą atsakingi asmenys (tik pareigos)
----------	----------	-----------------------------	--

6.1.	Plėtoti ryšius su kitomis Alytaus miesto ikimokyklinėmis įstaigomis, esančiomis sveikatos stiprinimo mokyklų tinkle. Lopšelio-darželio internetinėje svetainėje sistemingai atnaujinti informaciją apie sveikatinimo veiklą. Sistemingai kaupti sveikatos stiprinimo veiklos gerosios patirties pavyzdžius ir jais dalintis .	Bent 2 renginiai per metus Nuolat	Sveikatinimo grupės nariai Direktoriaus pavaduotoja ugdymui, pedagogai Direktoriaus pavaduotoja ugdymui, sveikatinimo grupės nariai
6.2.	Dalyvauti respublikinėse konferencijose, dalintis gerąja darbo patirtimi su kitomis Lietuvos SSM tinkle esančiomis narėmis Gerosios darbo patirties skaida mieste. Sukurti Sveikos mokyklos puslapį lopšelio-darželio interneto svetainėje.		Sveikatinimo grupės nariai Sveikatinimo grupės nariai Direktoriaus pavaduotoja ugdymui, pedagogai
Laukiamas rezultatas – Alytaus lopšelis-darželis „Vyturėlis“ žinomas kaip sveikatą stiprinanti mokykla, skleidžianti savo veiklos patirtį.			

V SKYRIUS SVEIKATOS STIPRINIMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO VERTINIMAS

Siekiant kokybiško ir sistemingo sveikatos stiprinimo programos įgyvendinimo, numatoma organizuoti priemonių įgyvendinimo stebėseną, už kurią atsakinga sveikos gyvensenos ugdymo darbo grupė. Sveikatos stiprinimo programos įgyvendinimo priežiūrą numatoma atlikti viso proceso metu. Kasmet iki birželio 15 bus atliekamas sveikatos stiprinimo programoje numatytų priemonių realizavimo vertinimas. Naudojami metodai: sveikatos stiprinimo programos priemonių analizė, vaikų sveikatos saugojimo kompetencijos pasiekimų vertinimas, anketavimas, diskusijos ir kiti. 2020-2021-2022-2023-2024 metai.

Remiantis šių vertinimų rezultatais bus rengiamas metų sveikatos stiprinimo planas, ataskaita įstaigos bendruomenei.

VI SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO LĖŠŲ ŠALTINIAI

Programai įgyvendinti bus naudojamos valstybės (mokinio krepšelio) ir savivaldybės biudžeto lėšos, vykdomų projektų lėšos bei žmogiškieji ištekliai.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Šios programos koordinatorius – direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

Lopšelio-darželio direktoriaus įsakymu patvirtinta, sveikatinimo grupė. Kasmet iki metų pabaigos sveikatos stiprinimo veiklą vykdanči grupė parengia ir pateikia lopšelio-darželio tarybai programos įgyvendinimo metinę veiklos ataskaitą.

Atsižvelgiant į bendruomenės pasiūlymus programa gali būti koreguojama.